

INDUSTRIFASCINATION

Danske Arkitekters Landsforbunds Nordjyllandsafdeling har i samarbejde med Nordjyllands Kunstmuseum arrangeret udstillingen »Fabrik – industriens arkitektur i Aalborg«, der kan ses frem til den 3. november på museet i Aalborg. Arkitekt MAA Boris Brorman Jensen anmelder.

Selv om der står arkitekter bag opsætningen i museets store hal, er det ikke en traditionel arkitekturudstilling med vægt på den rumlige iscenesættelses virkemidler, som er kommet ud af samarbejdet. Der skal gøres en indsats for, at historien folder sig ud. Man må igennem plancheteksterne og helst læse lidt i kataloget, før intentionen bag projektet står klar. Udstillingsrummet er domineret af sorte brystningselementer, der mekanisk organiserer det historiske stof i lige rækker, og forløbet eller arbejdsgangen gennem rummet er tydeligt markeret og adskilt fra museets øvrige aktiviteter.

»Fabrik« er bygget op som en meget nøgtern fortælling om syv ledende Aalborgindustriens historie og den kultur af produkter, bygninger og landskaber, de har efterladt sig. Plancherne med de lokalhistoriske fotos og tegninger er rumligt dramatiseret med maskindele, kul, redskaber fra en nær fortid, gamle reklameskilte, afskårne røranlæg, massive tandhjul og andre løsrevne rekvisitter. De sorte udstillingspulte, neonbelysningen og de orange signalfarver holder nostalgien på sikker afstand uden at undertrykke det anekdotisk appellerende ved f.eks. Obels klassiske cigarreklamer, de gamle snapsflasker fra spritfabrikkerne og den mekanik, som på en eller anden måde forekommer mere kropslig, mere forståelig end det moderne netværkssamfunds bløde teknologi.

At der sker noget med tingenes udstråling, når helt almindelige dagligdags og trivielle genstande rykkes ud af deres nyttesammen-

hæng og bringes indenfor på et museum, er en gammel opdagelse, og tricket virker helt klart stadig, også uden overraskelsesmomentet. Selv om flere af de udstillede genstande skal køres direkte på lossepladsen, når udstillingen lukker, har de Duchampske effekter en særlig udstråling, en aura som de udvalgte billedkunstneriske og fotografiske bidrag også indrammer. Ikke mindst Bruno Kjær og Poul Skov Sørensens koldnålsraderinger af industrimiljøerne omkring havnen, Carsten Schmidt-Olsens voksprint af fabriksinteriør og Jacob Tue Larsens sort-hvide Lambda-prints af Kemira-fabrikkens ruinøse kraft, fanger i glimt noget af den rå skønhed, som industrikulturen har i sig.

Fascinationen af gamle industribygninger er naturligvis ikke ny. Store og etablerede afdelinger på de to arkitektskoler har længe beskæftiget sig med dette tema. Udstillingen og ikke mindst katalogets aktualitet består i den forsigtige antydning af, at vi herhjemme har lært at restaurere disse bygninger og bevare dem i fin stand, men faktisk er ret fantasiløse, når det kommer til at utænke nye programmer for deres genanvendelse. Truslen mod de gamle fabriksanlægs arkitektoniske og landskabelige værdier kommer selvfølgelig fra alle de alt for kortsigtede renoveringsplaner, nedrivningsiveren, alle særinteresserne og kommunernes notoriske budgetmangel, men også fra den misforståede fredningskultur og autenticitetshunger, som tilsyneladende automatisk kandiserer alt, hvad der måtte have afskygning af historisk tyngde.

Aalborg er i øjeblikket i fuld gang med at omforme de bynære havneområder, og på trods af at der skulle være rigelige eksempler på, hvad man ikke skal gøre – er det efter alt at dømme umuligt at ændre havnens og dermed industriarkitekturens skæbne. Det meste af skidtet vil forsvinde, og de bygninger, som overlever angrebet, restaureres med al sand-

synlighed til døde og inaktive monumenter.

Mens vi herhjemme ikke rigtig kan komme videre, er man i bl.a. Tyskland, Holland og England langt fremme med at udvikle, hvad Ellen Braae i sin katalogteksten kalder for »successionsæstetik«, en forvandringsstrategi og værdiforståelse som gør det muligt at nytænke en række kulturelle og rekreative programmer for de historiske bygningsværker og dermed sikre dem en mere aktiv rolle i kulturlivet.

»Fabrik« er en fin udstilling for dem, som vil høre historien om dengang Aalborg mest af alt var beton, tobak og sprut, men også en udmærket anledning til at diskutere, hvad vi vil med bygningsarven fra industrialismen, og hvordan vi forholder os til de

landskabsfænomener, som vi trods alt selv har skabt. *BBJ*

Arbejdsgruppen bag »Fabrik« er Thomas Birket-Smith, arkitekt MAA; Lars Pedersen, billedhugger; Rie Dyrberg Malling, arkitekt MAA; Thomas Solberg, arkitekt MAA; Peter Mandal Hansen, arkitekt MAA. Udstillingsarkitekter: Leif Høgfjeldt Hansen, arkitekt MAA, og Osamu Fujimoro, arkitekt ass.

Kataloget til udstillingen er udkommet på arkitekturforlaget B og indeholder tekster af museumsinspektør Aase Bak, landskabsarkitekt Ellen Braae, arkitekt Thomas Birket-Smith, museumsinspektør Henrik Harnow og arkitekt Regitze Hess.

Fotos herunder er af arkitekt MAA Helene Høyer Mikkelsen.

